

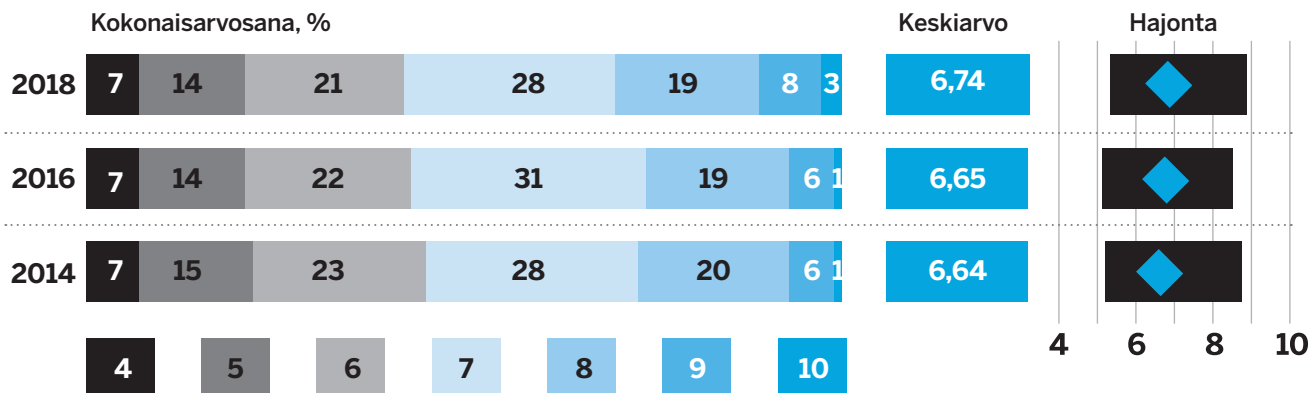
Akaa Alajärvi Alavieska Alavus Asikkala Askola Aura Enonkoski Enontekiö Espoo Eura Eurajoki Evijärvi Forssa Haapajärvi Haapavesi Hailuoto Halsua Hamina Hankasalmi Hanko Harjavalta Hartola Hattula Hausjärvi Heinola Heinävesi Helsinki Hirvensalmi Hollola Honkajoki Huittinen Humpilla Hyrynsalmi Hyvinkää Hämeenkyrö Hämeenlinna Iisalmi Iitti Ikaalinen Ilmajoki Ilomantsi Imatra Inari Inkoo Isojoki Isokyrö Janakkala Joensuu Jokioinen Joroinen Joutsa Juuka Juupajoki Juva Jyväskylä Jämijärvi Jämsä Järvenpää Kaarina Kaavi Kajaani Kalajoki Kangasala Kangasniemi Kankaanpää Kannonkoski Kannus Karijoki Karkkila Karstula Karvia Kaskinen Kauhajoki Kauhava Kauniainen Kaustinen Keitele Kemi Kemijärvi Keminmaa Kemiönsaari Kempele Kerava Keuruu Kihniö Kinnula Kirkkonummi Kitee Kittilä Kiuruvesi Kivijärvi Kokemäki Kokkola Kolari Konnevesi Kontiolahti Korsnäs Koski TI Kotka Kouvola Kristiinankaupunki Kruunupyö Kuhmo Kuhmoinen Kuopio Kuortane Kurikka Kustavi Kuusamo Kyyjärvi Kärkölä Kärsämäki Lahti Laihia Laitila Lapinjärvi Lapinlahti Lappajärvi Lappeenranta Lapua Laukaa Lemi Lempäälä Leppävirta Lestijärvi Lieksa Lieto Liminka Liperi Lohja Loimaa Loppi Loviisa Luhanka Lumijoki Luoto Luumäki Maalahti Marttila Masku Merijärvi Merikarvia Miehikkälä Mikkeli Muhos Multia Muonio

Elinkeinopoliittinen mittaristo 2018

 Yrittäjät

Mustasaari Muurame Mynämäki Myrskylä Mäntsälä Mänttä-Vilppula Mäntyharju Naantali Nakkila Nivala Nokia Nousiainen Nurmes Nurmijärvi Närpiö Orimattila Oripää Orivesi Oulainen Oulu Outokumpu Padasjoki Paimio Paltamo Parainen Parikkala Parkano Pedersören kunta Pelkosenniemi Pello Perho Pertunmaa Petäjävesi Pieksämäki Pielavesi Pietarsaari Pihtipudas Pirkkala Polvijärvi Pomarkku Pori Pornainen Porvoo Posio Pudasjärvi Pukkila Punkalaidun Puolanka Puumala Pyhtää Pyhäjoki Pyhäjärvi Pyhäntä Pyhäranta Pälkäne Pöytyä Raahe Raasepori Raisio Rantasalmi Ranua Rauma Rautalampi Rautavaara Rautjärvi Reisjärvi Riihimäki Ristijärvi Rovaniemi Ruokolahti Ruovesi Rusko Rääkkylä Saarijärvi Salla Salo Sastamala Sauvo Savitaipale Savonlinna Savukoski Seinäjoki Sievi Siikainen Siikajoki Siikalatva Siilinjärvi Simo Sipoo Siuntio Sodankylä Soini Somero Sonkajärvi Sotkamo Sulkava Suomussalmi Suonenjoki Sysmä Säkylä Taipalsaari Taivalkoski Taivassalo Tammela Tampere Tervo Tervola Teuva Tohmajärvi Toholampi Toivakka Tornio Turku Tuusniemi Tuusula Tyrnävä Ulvila Urjala Utajärvi Utsjoki Uurainen Uusikaarlepyy Uusikaupunki Vaala Vaasa Valkeakoski Valtimo Vantaa Varkaus Vehmaa Vesanto Vesilahti Veteli Vieremä Vihti Viitasaari Vimpeli Virolahti Virrat Vöyri Ylitornio Ylivieska Ylöjärvi Ypäjä yrittajat.fi/kunta Ähtäri Äänekoski

Kokonaisarvosana elinkeinopolitiikasta (N=5 835)

Kokonaisarvosana elinkeinopolitiikasta - alueet

Alue (vastaajamäärä)	Ka 2018	Ka 2016	Ka 2014	Erotus 2018 vs. 2016
KOKO MAA (5 836)	6,74	6,65	6,64	0,09
Pohjois-Karjala (166)	7,12	6,92	7,00	0,20
Satakunta (480)	7,04	6,79	6,79	0,25
Etelä-Pohjanmaa (391)	6,94	6,81	6,96	0,13
Pirkanmaa (615)	6,93	6,58	6,52	0,35
Savo (562)	6,91	7,05	6,82	-0,14
Varsinais-Suomi (468)	6,83	6,74	6,60	0,09
Pohjois-Pohjanmaa (315)	6,75	6,56	6,62	0,19
Keski-Suomi (322)	6,74	6,91	6,78	-0,17
Lappi (289)	6,61	6,46	6,49	0,15
Uusimaa (414)	6,59	6,45	6,39	0,14
Etelä-Karjala (170)	6,54	6,73	6,54	-0,19
Etelä-Savo (297)	6,53	6,50	6,57	0,03
Kainuu (104)	6,53	6,65	6,78	-0,12
Keski-Pohjanmaa (110)	6,52	6,74	6,51	-0,22
Helsinki (165)	6,48	6,34	6,36	0,14
Pääkaupunkiseutu (186)	6,48	6,65	6,63	-0,17
Kymi (143)	6,47	6,28	6,20	0,19
Rannikko-Pohjanmaa (112)	6,47	6,69	6,74	-0,22
Häme (274)	6,45	6,67	6,75	-0,22
Päijät-Häme (250)	6,38	6,45	6,60	-0,07

Elinkeinopoliittinen mittaristo 2018

SUUNTA KOHTI PAREMPAA

Vuonna 2018 koko maan yhteenlaskettu keskiarvo kuntien elinkeinopoliitikasta on 6,74. Tulos on hieman parempi kuin vuonna 2016 (6,65). Yrittäjät ovat siis tyytyväisempiä kuin aiemmin. Kiihtyvän arvosanan (9–10) jäsenyrittäjistä antaa 11 % (7 % v. 2016 ja 2014) ja heikoimman arvosanan (4) antaa 7 % (7 % v. 2016 ja 2014).

Kokonaisuudessaan arviot elinkeinopoliitikasta ovat edelleen kriittisiä. Kuntien strategioissa yrittäjyyden merkitystä korostetaan ja kuntajohto ymmärtää yrittäjyyden tärkeyden verotulojen, työpaikkojen ja palveluiden mahdollistajana. Parhaat kunnat erottuvat siinä vaiheessa, kun strategiat muuttuvat todeksi.

Kuntien keskiarvot vaihtelevat suuresti. Parhaat arvosanat saavat Lieto 8,87 Varsinais-Suomesta, Muurame 8,73 Keski-Suomesta ja Ilmajoki 8,42 Etelä-Pohjanmaalta. Vähintään 8,0 keskiarvon saa 11 kuntaa (8 v. 2016). Heikoin keskiarvo on 5,18.

Alueetasolla elinkeinopoliitikan kokonaisarvosana vaihtelee Pohjois-Karjalan kuntien yhteenlasketusta keskiarvosta 7,12 Päijät-Hämeen 6,38. Kuntien elinkeinopoliitikasta saama kokonaisarvosana parani vuoteen 2016 verrattuna Etelä-Pohjanmaalla, Etelä-Savossa, Helsingissä, Kymessä, Lapissa, Pirkanmaalla, Pohjois-Karjalassa, Pohjois-Pohjanmaalla, Satakunnassa, Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa eli kaikkiaan 11/20 alueella.

Lisätietoja kuntasi tai alueesi tuloksista saat Suomen Yrittäjien paikallisyhdistyksestä tai aluejärjestöstä. Yhteystiedot löydät www.yrittajat.fi/yhteystiedot

• **ELPO:n kunta-, alue- ja valtakunnan raportit löydät** www.yrittajat.fi/kunta

Suomen Yrittäjissä lisätietoja antavat

- elinkeinoasioiden päällikkö Susanna Kallama, 040 587 2445, susanna.kallama@yrittajat.fi
- elinkeinopoliitikan asiantuntija Hannamari Heinonen, 050 567 3395, hannamari.heinonen@yrittajat.fi

Elinkeinopoliittinen mittaristo -kyselyssä Suomen Yrittäjien jäsenyrittäjät arvioivat kuntansa elinkeinopoliitikkaa. Kokonaistyytyväisyyden lisäksi arvioidaan kouluarvosanoin (4–10) seitsemää elinkeinopoliitikan osa-alueita. Elinkeinopoliitikan kehityssuuntaa mitataan tarkemmin 30 väittämän avulla asteikolla: -2=Kehittynyt merkittävästi heikompaan suuntaan, -1=Kehittynyt jonkin verran heikompaan suuntaan, 0=Pysynyt ennallaan, +1=Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan ja +2=Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan. Lisäksi vastaajat valitsevat kolme tärkeimpänä pitämäänsä elinkeinopoliitikan osa-alueita.

TOP–10 kokonaisarvosana elinkeinopolitiikasta (N=5835)

ALLE 10 000 ASUKASTA

Kunta (N)	Alue	ka 2018	ka 2016	ka 2014	erotus 2018 vs. 2016	asukas-luku
1 Muurame (16)	Keski-Suomi	8,73	8,50	8,63	0,23	9 941
2 Merikarvia (38)	Satakunta	8,36	8,22	8,11	0,14	3 169
3 Vieremä (20)	Savo	8,20	8,50	*	-0,30	3 721
4 Keitele (16)	Savo	8,12	8,56	8,67	-0,44	2 346
5 Säskylä (+Köyliö) (27)	Satakunta	8,08	6,69	*	1,39	6 988
6 Iломantsi (17)	Pohjois-Karjala	8,06	8,31	8,00	-0,25	5 237
7 Pomarkku (13)	Satakunta	8,00	*	*		2 233
8 Karvia (16)	Satakunta	7,81	7,80	*	0,01	2 449
9 Siikainen (11)	Satakunta	7,73	*	*		1 494
9 Rusko (11)	Varsinais-Suomi	7,73	7,12	*	0,61	6 137

* Vastaajia oli alle raportoinnille asetetun minimimäärän vuosina 2016 ja 2014.

10 000–50 000 ASUKASTA

Kunta (N)	Alue	ka 2018	ka 2016	ka 2014	erotus 2018 vs. 2016	asukas-luku
1 Lieto (33)	Varsinais-Suomi	8,87	8,21	7,50	0,66	19 418
2 Ilmajoki (20)	Etelä-Pohjanmaa	8,42	8,00	8,06	0,42	12 167
3 Lieksa (13)	Pohjois-Karjala	8,00	7,06	6,92	0,94	11 580
3 Ylöjärvi (36)	Pirkanmaa	8,00	7,48	6,93	0,52	32 799
5 Lempäälä (81)	Pirkanmaa	7,86	7,59	7,04	0,27	22 745
6 Ulvila (32)	Satakunta	7,81	7,31	6,93	0,50	13 312
7 Pirkkala (14)	Pirkanmaa	7,64	7,57	7,65	0,07	19 163
8 Naantali (23)	Varsinais-Suomi	7,59	7,05	7,00	0,54	19 068
9 Kaarina (29)	Varsinais-Suomi	7,56	8,00	7,91	-0,44	32 738
10 Alavus (34)	Etelä-Pohjanmaa	7,55	7,72	7,65	-0,17	11 907

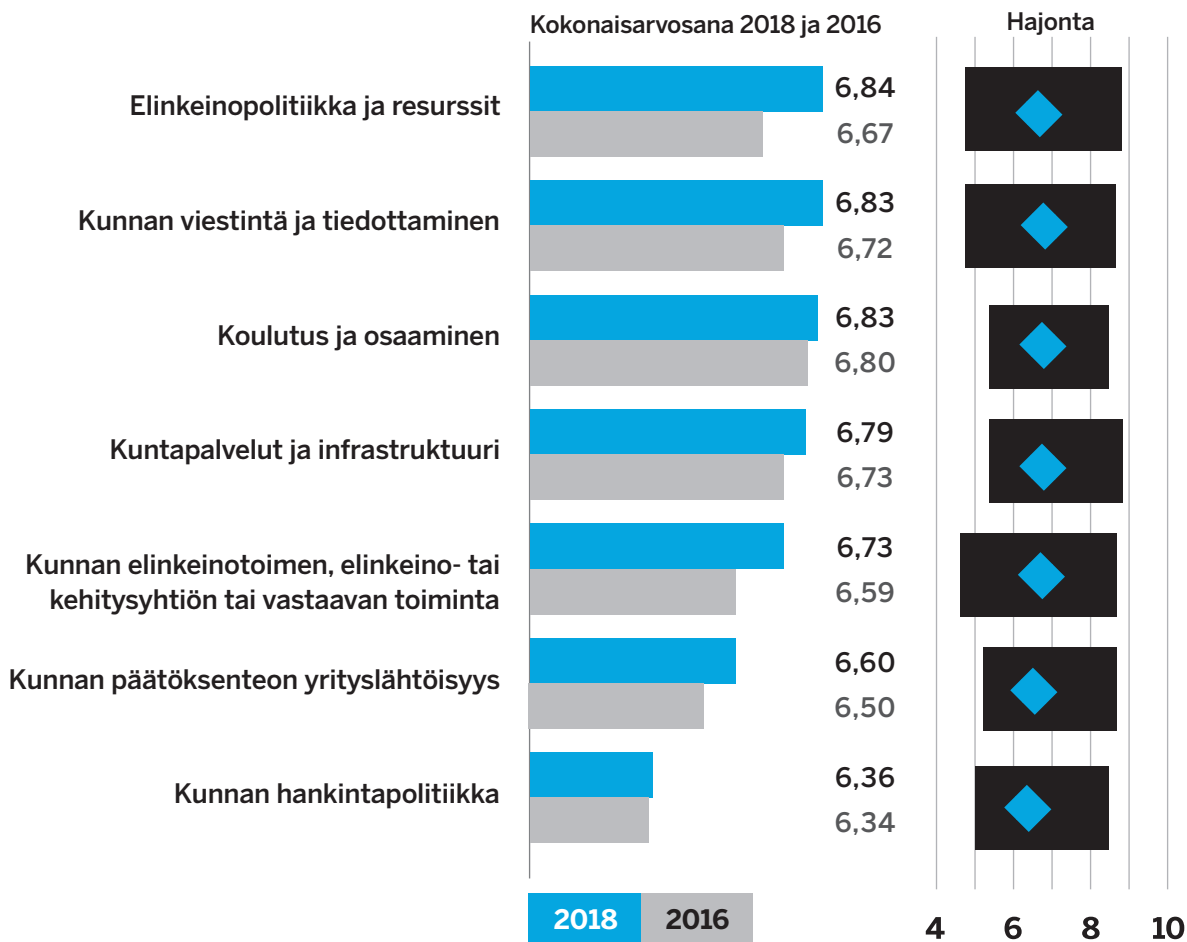
YLI 50 000 ASUKASTA

Kunta (N)	Alue	ka 2018	ka 2016	ka 2014	erotus 2018 vs. 2016	asukas- luku
1 Seinäjoki (54)	Etelä-Pohjanmaa	7,61	7,12	6,85	0,49	62 052
2 Jyväskylä (100)	Keski-Suomi	6,85	6,75	6,57	0,10	138 850
3 Joensuu (45)	Pohjois-Karjala	6,70	6,52	6,64	0,18	75 848
4 Kouvola (61)	Kymi	6,69	6,17	5,89	0,52	85 306
5 Salo (59)	Varsinais-Suomi	6,67	6,44	6,18	0,23	53 546
6 Kuopio (128)	Savo	6,61	6,79	6,42	-0,18	117 740
7 Oulu (80)	Pohjois-Pohjanmaa	6,53	6,47	6,42	0,06	200 526
8 Rovaniemi (44)	Lappi	6,52	6,29	6,49	0,23	62 231
9 Lappeenranta (41)	Etelä-Karjala	6,49	6,58	6,28	-0,09	72 872
10 Turku (92)	Varsinais-Suomi	6,48	6,44	6,45	0,04	187 604

2018 NOUSIJAT VUODESTA 2016

Kunta (N)	Alue	ka 2018	ka 2016	erotus	asukas- luku
1 Ruovesi (11)	Pirkanmaa	6,82	5,36	1,46	4 565
2 Säkö (27)	Satakunta	8,08	6,69	1,39	6 988
3 Urjala (17)	Pirkanmaa	7,62	6,36	1,26	4 858
4 Pälkäne (18)	Pirkanmaa	7,67	6,57	1,10	6 627
5 Kittilä (12)	Lappi	7,33	6,25	1,08	6 383
6 Mustasaari (21)	Rannikko-Pohjanmaa	7,00	6,00	1,00	19 380
7 Paimio (24)	Varsinais-Suomi	7,43	6,44	0,99	10 713
8 Lieksa (13)	Pohjois-Karjala	8,00	7,06	0,94	11 580
9 Vimpeli (14)	Etelä-Pohjanmaa	7,00	6,10	0,90	3 025
10 Kuortane (17)	Etelä-Pohjanmaa	6,65	5,86	0,79	3 690

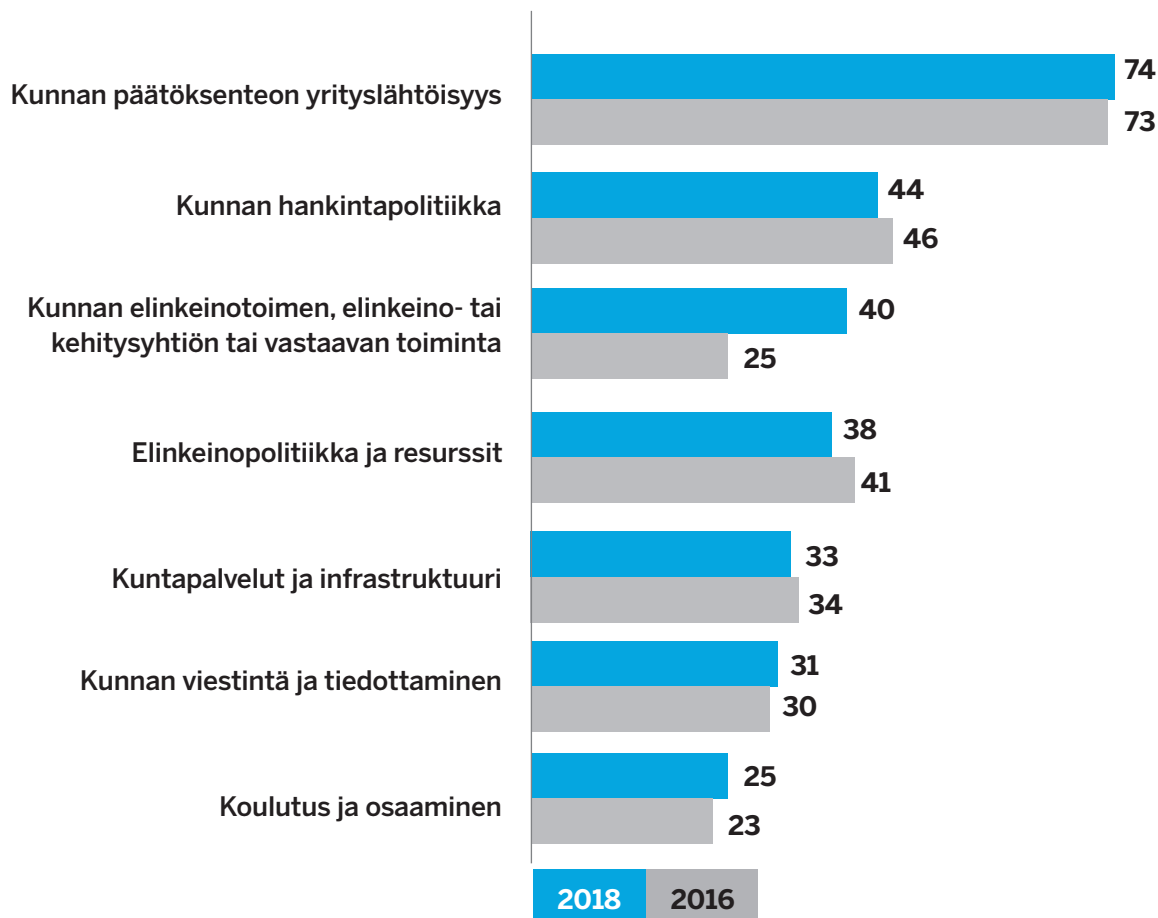
Mittariston koonti osa-alueittain

Elinkeinopolitiikan seitsemästä osa-alueesta myönteisimmin arvioitiin kokonaisarvosanalla mitattuna elinkeinopolitiikkaa ja resursseja (6,84). Vuosina 2016 ja 2014 parhaimmat kokonaisarvosanan sai koulutus ja osaaminen. Jaetulla toisella sijalla (6,83) olivat kunnan viestintä ja tiedottaminen sekä koulutus ja osaaminen. Selvästi kriittisimmin arvioitiin jälleen kunnan hankintapolitiikkaa (6,36).

- » Kaikki elinkeinopolitiikan osa-alueet paranivat vuonna 2018 vuoteen 2016 verrattuna. Onnistumisessa ja merkityksessä on kuitenkin ristiriitaa. Yrittäjille tärkeimmässä ei onnistuta parhaiten.

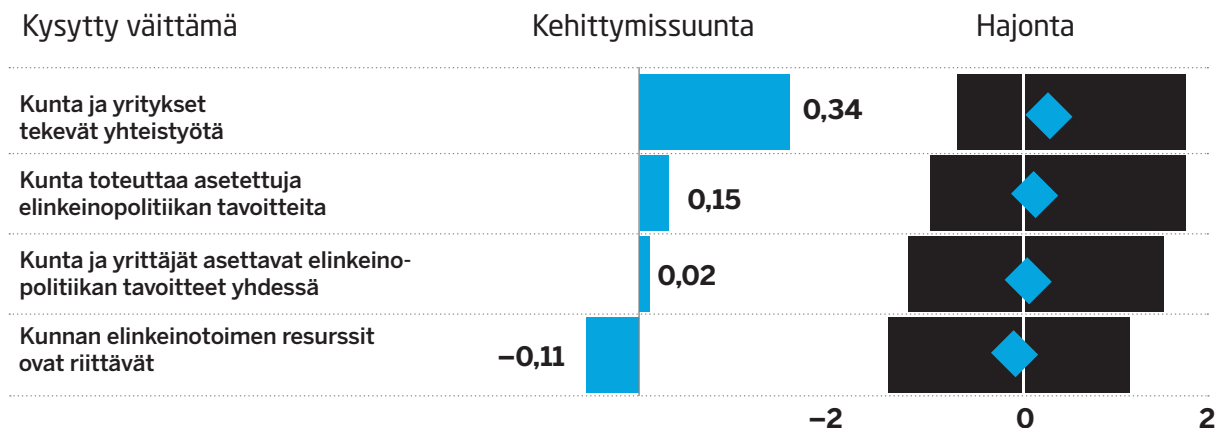
Kunnan elinkeinopolitiikan tärkeimmät osa-alueet, %

Tärkeimmäksi elinkeinopolitiikan osa-alueeksi koetaan, kuten myös vuosina 2016 ja 2014, kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys. Jäsenyrittäjistä 74 % valitsee sen kolmen tärkeimmän osa-alueen joukkoon. Seuraavaksi tärkeimmäksi yrittäjät valitsivat kunnan hankintapolitiikan (44 %). Tulos on merkityksellinen erityisesti siinä valossa, että hankintapolitiikassa onnistuminen on kuitenkin saanut heikoimman arvion.

- » **Yrittäjien tärkeänä pitämä kunnan hankintapolitiikka saa osa-alueista heikoimman arvosanan. Julkisissa hankinnoissa yrittäjien mieltä hirtävät erityisesti liian suuret hankintakokonaisuudet.**

1 Elinkeinpolitiikka ja resurssit

- » Yrittäjien näkökulmasta kuntien ja yritysten yhteistyö, tavoitteiden asettaminen ja toteuttaminen ovat kehittyneet kahdessa vuodessa parempaan suuntaan.
- » Elinkeinopolitiikka on kunnan tärkein työkalu alueen elinvoiman edistämiseksi. Sen on oltava kunnan- tai kaupunginjohtajan vastuulla. Vain näin voidaan varmistaa, että elinvoimanäkökulma huomioidaan läpileikkaavana kaikissa kaupungin toiminnoissa.

TOP-10 KUNNAT 2018

alle 10 000 asukasta

1. Muurame	8,81
2. Säkyliä (+Köyliö)	8,36
3. Vieremä	8,35
4. Merikarvia	8,33
5. Pomarkku	8,25
6. Ilomantsi	8,18
7. Karvia	8,12
8. Puumala	7,94
9. Jokioinen	7,91
10. Keitele	7,88

10 000–50 000 asukasta

1. Lieto	8,90
2. Ylöjärvi	8,52
3. Ilmajoki	8,35
4. Lieksa	8,23
5. Lempäälä	8,09
6. Ulvila	7,84
6. Kaarina	7,84
8. Paimio	7,83
9. Kalajoki	7,80
10. Sipoo	7,77

yli 50 000 asukasta

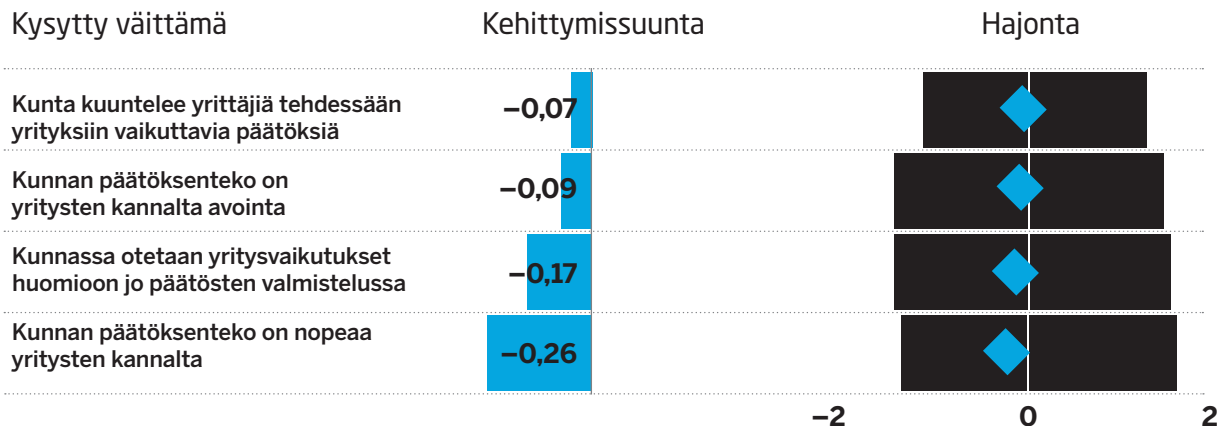
1. Seinäjoki	7,86
2. Turku	6,89
3. Joensuu	6,86
4. Salo	6,81
4. Jyväskylä	6,81
5. Kouvola	6,75
5. Kuopio	6,75
8. Vantaa	6,74
9. Oulu	6,71
10. Helsinki	6,66

Koko maan keskiarvo

6,84

2 Kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys

- » Yrittäjämönteiset päätökset, yrittäjien kuuleminen ja elinvoiman edistäminen parantavat yrittämisen olosuhteita.
- » Pelkät strategiset valinnat eivät riitä, vaan tarvitaan tekoja. Kunnissa ja maakunnissakin nämä teot tekevät työntekijät. Tavoite muuttuu todeksi vasta, kun jokainen työntekijä toimii sen mukaan.
- » On tärkeää, että henkilöstö saa eväitä ja työkaluja ymmärtää yrittäjyyttä.
- » Yritysvaikutusten arvioinnin tulee olla systemaattista ja henkilöstön tulee sitoutua siihen.

TOP-10 KUNNAT 2018

alle 10 000 asukasta

1. Pomarkku	8,77
2. Muurame	8,56
3. Siikainen	8,45
4. Säkylä (+Köyliö)	8,28
5. Merikarvia	8,25
6. Keitele	8,25
7. Vieremä	8,20
8. Ilomantsi	8,12
9. Karvia	7,81
10. Rusko	7,73

10 000–50 000 asukasta

1. Lieto	8,77
2. Ilmajoki	8,40
3. Ylöjärvi	8,12
4. Lieksa	7,85
5. Lempäälä	7,84
6. Ulvila	7,68
7. Kaarina	7,60
8. Pirkkala	7,50
9. Hyvinkää	7,35
10. Kalajoki	7,33

yli 50 000 asukasta

1. Seinäjoki	7,50
2. Jyväskylä	6,68
3. Joensuu	6,57
4. Kouvola	6,55
5. Turku	6,46
6. Salo	6,38
7. Oulu	6,38
8. Espoo	6,37
9. Helsinki	6,35
9. Vaasa	6,35

Koko maan keskiarvo **6,60**

3 Viestintä ja tiedottaminen

Kysytty väittämä

Kehittymissuunta

Hajonta

Kuntaa markkinoidaan vetovoimaisena yritys- ja asuinpaikkana

Kunta tiedottaa tavoitteista, suunnitelmista, toimista ja päätöksistä, jotka koskevat yrityksiä

-2

0

2

- » Kunnan tiedottaminen yrityksiä koskevista tavoitteista, suunnitelmista, toimista ja päätöksistä on kehittynyt positiiviseen suuntaan vuodesta 2016 vuoteen 2018. Valmisteluvaiheen avoimuus, läpinäkyvyys ja vuorovaikutteisuus parantavat kunnan ja yritysten välistä vuoropuhelua.
- » Kunnan elinvoimaisuutta lisäävät vetovoimatekijät ovat tärkeitä. Kun kunta panostaa työllisyyden edistämiseen, osaavaan ja koulutettuun työvoiman saatavuuteen kunnassa sijaitsevat yritykset voivat kasvaa ja lisätä työvoimaa.
- » Hyvä elinympäristö ja toimivat palvelut vaikuttavat kunnan maineeseen ja vetovoimaisuuteen. Niillä tekijöillä on puolestaan merkitystä niin yritysten sijaintipäätöksissä kuin työntekijöiden ja perheiden sijoittumisessa eri kuntiin. Hyvä maine kuuluu kauas.

TOP-10 KUNNAT 2018

Koko maan keskiarvo

6,83

alle 10 000 asukasta

1.	Muurame	8,56
2.	Vieremä	8,55
3.	Juupajoki	8,36
4.	Merikarvia	8,35
5.	Pomarkku	8,08
6.	Säkylä (+Köyliö)	8,00
6.	Puumala	8,00
6.	Pälkäne	8,00
7.	Ilomantsi	7,94
8.	Nurmes	7,83

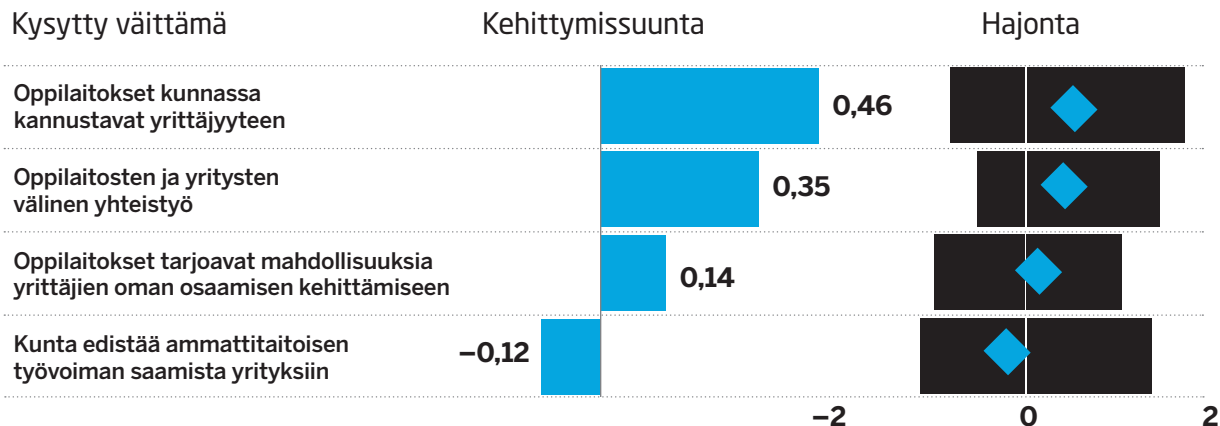
10 000–50 000 asukasta

1.	Lieto	8,85
2.	Ylöjärvi	8,31
3.	Kaarina	8,23
4.	Lempäälä	8,18
5.	Ilmajoki	8,05
6.	Lieksa	8,00
7.	Pirkkala	7,93
8.	Kontiolahti	7,87
9.	Kalajoki	7,80
10.	Mäntsälä	7,76

yli 50 000 asukasta

1.	Seinäjoki	7,94
2.	Jyväskylä	7,07
3.	Kuopio	6,96
4.	Kouvola	6,91
5.	Joensuu	6,88
6.	Oulu	6,82
7.	Vaasa	6,77
8.	Turku	6,75
9.	Espoo	6,74
10.	Vantaa	6,72

4 Koulutus ja osaaminen

- » Koulutus on keskeinen osa asukkaiden hyvinvointia ja kunnan elinkeinopolitiikkaa. Koulutuksen muutoksissa on tärkeää tunnistaa kunnan vaikutusvalta koulutuksen järjestämisessä.
- » Oppilaitosten ja yritysten kannattaa tehdä tiivistä yhteistyötä, jotta alueen työmarkkinat saavat käyttöönsä tarvitsemaansa osaavaa työvoimaa sekä yrittäjyydestä kiinnostuneita osajia. Myös yrittäjillä pitää olla mahdollisuus päivittää osaamistaan.
- » Kouluista tuttu yrittäjyyskasvatus kannattaa ottaa osaksi kunnan henkilöstön osaamisen kehittämistä.

TOP-10 KUNNAT 2018

alle 10 000 asukasta

1. Muurame	8,71
2. Vieremä	8,40
3. Merikarvia	7,89
4. Keitele	7,67
5. Siikainen	7,64
6. Ilomantsi	7,53
7. Nurmes	7,50
8. Säskylä (+Köyliö)	7,47
9. Oulainen	7,44
10. Viitasaari	7,38

10 000–50 000 asukasta

1. Lieto	8,42
2. Ylöjärvi	8,15
3. Lieksa	8,08
4. Kerava	7,85
5. Lempäälä	7,78
6. Ulvila	7,65
7. Ilmajoki	7,60
8. Naantali	7,55
9. Kontiolahti	7,53
10. Kaarina	7,48

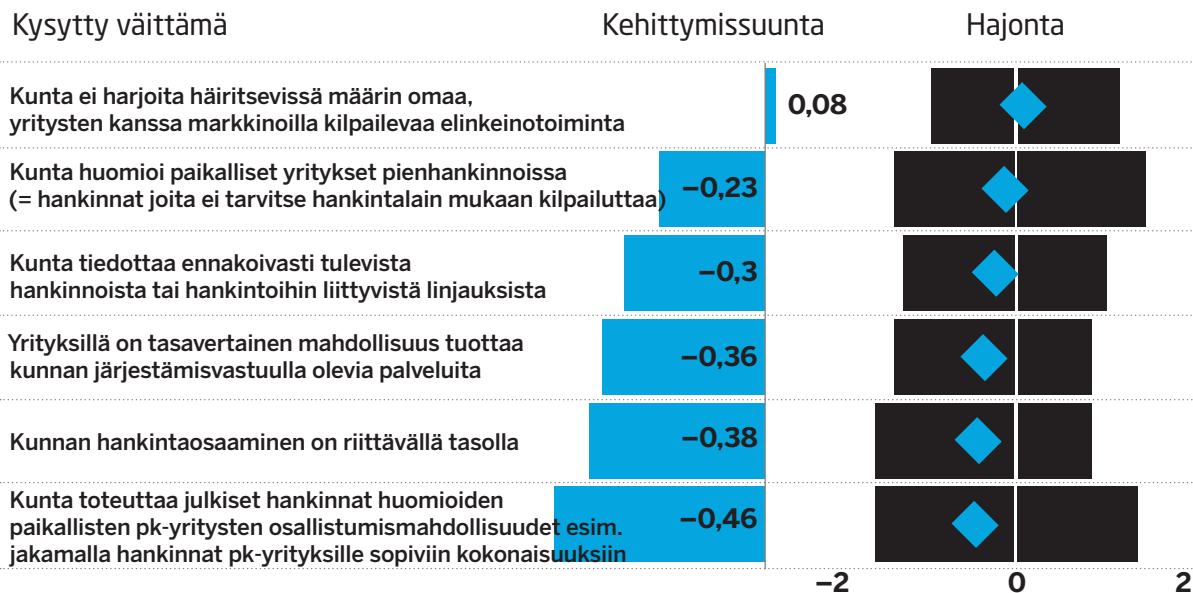
yli 50 000 asukasta

1. Seinäjoki	7,49
2. Lappeenranta	7,42
3. Salo	7,20
4. Turku	7,19
5. Jyväskylä	7,18
6. Vaasa	7,10
7. Oulu	6,99
8. Kuopio	6,97
8. Espoo	6,97
9. Joensuu	6,91

Koko maan keskiarvo **6,83**

5 Kuntien hankintapolitiikka

- » Ollakseen yrittäjyysmyönteinen kunnan pitää jatkuvasti avata markkinaa uusille ja pienille yrityksille
- » Markkinaa avataan jakamalla hankinnat pienempiin osiin, mahdollistamalla osatarjoukset ja julkaisemalla tarjouspyynnöt avoimesti internetissä.
- » Yrittäjyydelle syntyy tilaa, kun kunta vähentää omaa tuotantoaan ja ostaa palvelua yhden sijaan useilta. Monopoli aiheuttaa noin 20 % hyvinvointitappion.

TOP-10 KUNNAT 2018

Koko maan keskiarvo

6,36

alle 10 000 asukasta

1. Pomarkku	8,23
2. Muurame	8,08
3. Keitele	7,81
4. Vieremä	7,72
5. Siikainen	7,70
6. Merikarvia	7,64
7. Ruokolahti	7,44
8. Ilomantsi	7,41
9. Pielavesi	7,40
10. Rusko	7,33

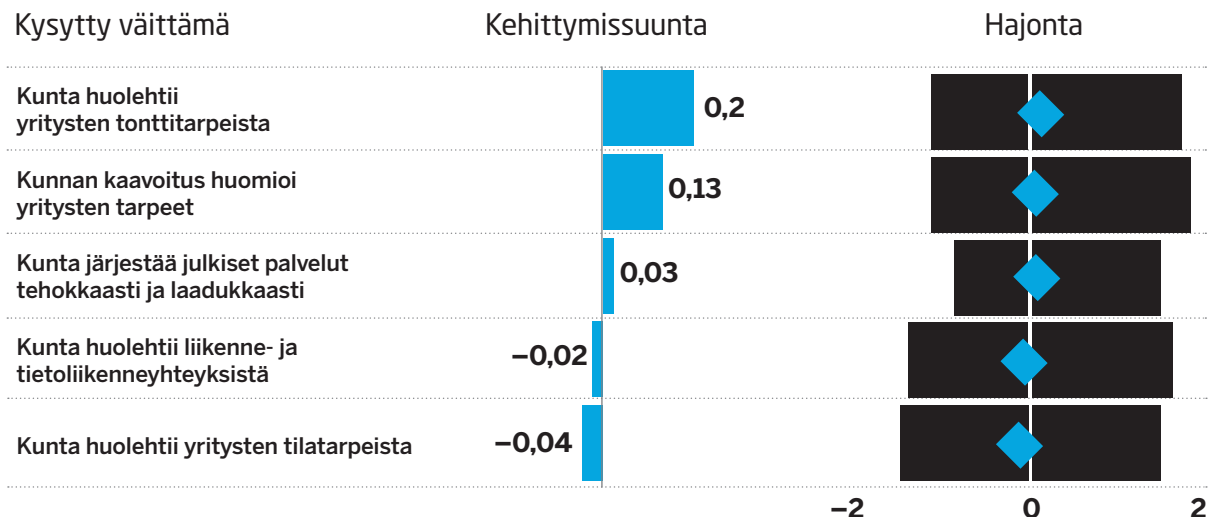
10 000–50 000 asukasta

1. Lieto	8,11
2. Ilmajoki	7,72
3. Naantali	7,52
4. Ylöjärvi	7,39
5. Kaarina	7,29
6. Lieksa	7,25
7. Lempäälä	7,14
8. Pirkkala	7,00
9. Hyvinkää	6,94
10. Kontiolahti	6,93

yli 50 000 asukasta

1. Seinäjoki	6,91
2. Jyväskylä	6,66
3. Kouvola	6,59
4. Salo	6,50
5. Joensuu	6,41
6. Oulu	6,38
7. Kotka	6,21
8. Lappeenranta	6,09
9. Kuopio	6,08
10. Helsinki	6,06

6 Kuntapalvelut ja infrastruktuuri

- » Yrittäjähenkinen kunta kohtelee kaavoituksessa ja maapolitiikassa sekä liikepaikkaratkaisuisia yrityksiä tasapuolisesti yritysosta riippumatta ja kirjaa kilpailua edistävät tontinluovutuspolitiikan periaatteet omiin maapoliittisiin ohjelmiinsa
- » Kaavoituksessa ja maapolitiikassa sekä liikepaikkaratkaisuisia tulee käydä avointa vuoropuhelua yritysten kanssa.

TOP-10 KUNNAT 2018

alle 10 000 asukasta

1.	Pomarkku	8,92
2.	Muurame	8,85
3.	Merikarvia	8,44
4.	Ilomantsi	8,35
5.	Säkylä (+Köyliö)	8,32
6.	Siikainen	8,09
7.	Nurmes	8,08
8.	Vieremä	7,95
9.	Keitele	7,88
9.	Karvia	7,88

10 000–50 000 asukasta

1.	Lieto	8,72
2.	Ilmajoki	8,32
3.	Ylöjärvi	8,09
4.	Kaarina	8,08
5.	Pirkkala	8,00
6.	Kalajoki	7,80
7.	Liminka	7,69
8.	Naantali	7,64
9.	Lempäälä	7,63
10.	Lieksa	7,62

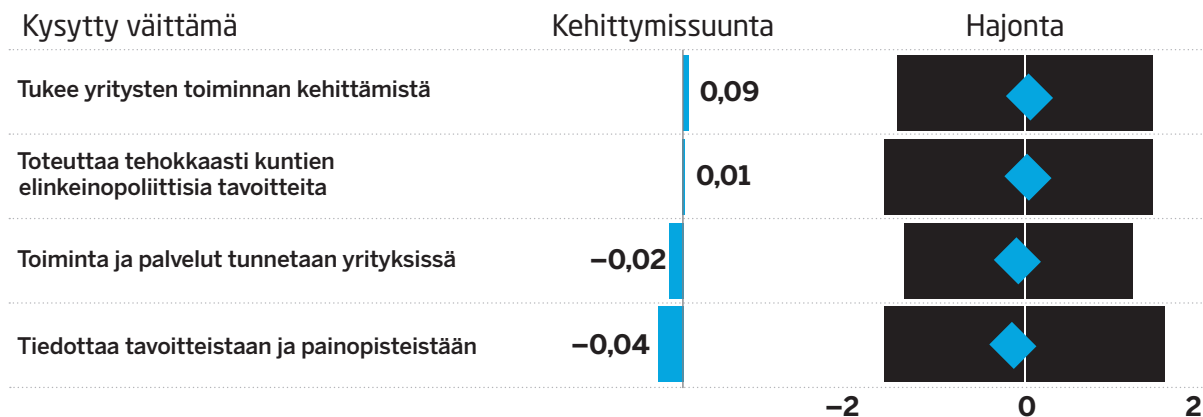
yli 50 000 asukasta

1.	Seinäjoki	7,61
2.	Joensuu	6,86
3.	Jyväskylä	6,67
4.	Salo	6,63
5.	Kuopio	6,57
6.	Kotka	6,54
7.	Oulu	6,53
8.	Vantaa	6,51
9.	Helsinki	6,50
10.	Kouvola	6,41

Koko maan keskiarvo **6,79**

7 Kunnan elinkeinotoimen, elinkeino- tai kehitysyhtiön tai vastaavan toiminta

- » Kunnan elinkeinopoliitiikan tulee sitouttaa yrittäjät ja yritykset kuntaan, pitää heistä huolta ja kannustaa kasvuun. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi kunnan pitää varmistaa, että yrityksille on tarjolla yrityspalveluita koko yrityksen elinkaarelle. Yrityspalvelut ulottuvat yrittäjyyskasvatuksesta alkavan yrittäjän neuvontaan, kasvu ja kansainvälistymispalveluista omistajanvaihdoksiin.
- » Yrittäjälle ei ole merkitystä sillä, kuka yrityspalveluja tuottaa. Oleellista on, että palvelut saa yhdeltä luukulta ja että ne ovat hyviä. Kuntien yhteistyöllä esimerkiksi kehitysyhtiöiden kautta voidaan koota resursseja ja osaamista hyvien elinvoimapolkujen tuottamiseksi. Yrityspalveluseteli on toimiva työkalu elinkeinopalvelujen tuottamisessa.

TOP-10 KUNNAT 2018

alle 10 000 asukasta

1.	Muurame	8,53
2.	Ilomantsi	8,29
3.	Karstula	8,13
4.	Merikarvia	8,03
5.	Vieremä	8,00
5.	Oulainen	8,00
6.	Pälkäne	7,94
7.	Keuruu	7,88
8.	Nurmes	7,83
8.	Parkano	7,83

10 000–50 000 asukasta

1.	Lieto	8,79
2.	Ylöjärvi	8,24
3.	Ilmajoki	8,10
4.	Lieksa	8,08
5.	Kalajoki	7,78
5.	Lempäälä	7,78
6.	Naantali	7,76
7.	Kaarina	7,68
8.	Mäntsälä	7,61
9.	Ulvila	7,59

yli 50 000 asukasta

1.	Seinäjoki	7,31
2.	Kouvola	6,89
3.	Salo	6,85
4.	Jyväskylä	6,79
5.	Joensuu	6,75
6.	Kuopio	6,74
7.	Oulu	6,62
8.	Lappeenranta	6,56
9.	Turku	6,52
10.	Vantaa	6,45

Koko maan keskiarvo **6,73**

Elinkeinopoliittinen mittaristo - ELPO

Kyselyllä kartoitetaan joka toinen vuosi kuntien ja yrittäjien yhteistyötä sekä elinkeinopoliitiikan tilaa valtakunnallisesti, alueellisesti ja kuntakohtaisesti.

Suomen Yrittäjien kahdeksas ELPO-kysely toteutettiin yhteistyössä IROResearchin kanssa 16.2.–16.4.2018.

Kyselyyn vastasi **5 835 jäsenyrittäjäämme**. Toivomme, että tuloksia hyödynnetään mahdollisimman laajasti elinkeinopoliitiikan kehittämisessä.

Työpaikat syntyvät pieniin yrityksiin

Kun työpaikkojen syntymistä tarkastellaan eri kokoisissa yrityksissä vuosina 2001–2016, huomataan, että uudet työpaikat ovat syntyneet pääosin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Kaikkiaan pk-yrityksiin syntyi 119 305 uutta työpaikkaa. Vastaavasti suuryrityksissä työpaikkoja väheni kaikkiaan 42 215.

YRITYSTEN MÄÄRÄ KOKOLUOKITTAIN

YRITYKSEN KOKO	YRITYSTEN MÄÄRÄ	%
■ Mikroyritykset (1–9 hlöä)	264 519	93,3
■ Pienyritykset (10–49 hlöä)	15 725	5,5
■ Keskisuuret yritykset (50–249 hlöä)	2 728	1,0
■ Suuryritykset (250– hlöä)	591	0,2

Lähde: Tilastokeskus 2016

YRITYSTEN HENKILÖSTÖ KOKOLUOKITTAIN

YRITYKSEN KOKO	HENKILÖÄ	%
■ Mikroyritykset (1–9 hlöä)	332 619	24
■ Pienyritykset (10–49 hlöä)	306 959	22
■ Keskisuuret yritykset (50–249 hlöä)	263 967	19
■ Suuryritykset (250– hlöä)	473 012	35

Lähde: Tilastokeskus 2016

SUOMEN KUNNAT 2018

ASUKASTA	KUNTIA KPL
■ alle 5 000	118
■ 5 000–10 000	80
■ 10 001–20 000	42
■ 20 001–50 000	34
■ yli 50 000	21

81% MANNER-SUOMEN KUNNISTA

on alle 20 000 asukkaan kuntia

Lähde: kunnat.net, kuntien lukumäärä kuntakoon mukaan

YRITTÄJYYS LUO ELIN- VOIMAA!

Suomen Yrittäjät on jäsenmäärältään elinkeinoelämän suurin, 115 000 jäsenyrityksen keskusjärjestö, joka ajaa Suomen pienten ja keskisuurten yritysten asiaa. Jäsenyrityksistä 50 000 on työnantajayrittäjiä. Ne työllistävät yrittäjät mukaan lukien noin 660 000 henkilöä. Työllistämisluku perustuu vuonna 2018 yhdessä Tilastokeskuksen kanssa tehtyyn laskelmaan.

Yrittäjäjärjestön toiminta rakentuu lähes 400 paikallisyhdistyksestä, 20 aluejärjestöstä ja 62 toimialajärjestöstä..

Lisätietoa: www.yrittajat.fi